

КУЛТУРА - БИБЛИОТЕКИ, КИНА, ФИЛМОВО ПРОИЗВОДСТВО, РАДИО И ТЕЛЕВИЗИОННА ПРОГРАМА, СЦЕНИЧНИ ИЗКУСТВА, МУЗЕИ И ЧИТАЛИЩА В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО.

Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1. Музеи

Към 31.12.2022 г. в област Търговище функционират 4 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство.

През 2022 г. движимите културни ценности, които са част от Националния музеен фонд и са включени в експозициите на музеите в област Търговище, са 86.2 хил. фондови единици.

Посещенията в музеите през 2022 г. са 19.8 хил. и в сравнение с 2021 г. нарастват с 122.7%. В дните със свободен вход са осъществени 33.8% от посещенията в музеите. Посещенията на чужденци нарастват с близо единадесет пъти в сравнение с предходната година и достигат 367 броя.

Общият персонал на музеите през 2022 г. е 44 души и в сравнение с 2021 година е без промяна.

2. Сценични изкуства

През 2022 г. в действащите 2 театъра в област Търговище са организирани 509 представления, посетени от 38.8 хил. зрители, като в сравнение с 2021 г. представленията нарастват със 76.7%, а посещенията със 118.3%. Средният брой посетители на едно представление е 76 лица през 2022 г. при 62 лица през 2021 година.

През 2022 г. в област Търговище развиват дейност 1 професионален ансамбъл за народни песни и танци и 1 оркестър. Представленията на тези колективи нарастват със 132.1%, а посещенията - с близо осем пъти в сравнение с 2021 година.

3. Библиотеки

През 2022 г. библиотеки с фонд над 200 хил. библиотечни единици в област Търговище е една, като броят е непроменен в сравнение с предходната година. Фондът им се състои от 246.6 хил. библиотечни документа, като с най-висок дял от общия фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите – 89.4% (220.5 хиляди).

Регистрираните читатели са 1.3 хил., което е с 54.2% по-малко в сравнение с предходната година. Посещенията намаляват с 87.8% и достигат 12.9 хиляди. Заетият библиотечен фонд е 54.1 хил. библиотечни единици.

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

4. Кина

В края на 2022 г. в област Търговище има 2 кина, а киноекраните - 3, като в сравнение с 2021 година нарастват съответно с по 1.

През 2022 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината нарастват с близо единадесет пъти, а посещенията над пет пъти. Прожектирани са 164 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 35 български, 35 европейски, 88 от САЩ и 6 други

5. Радиопрограмна и телевизионна дейност

През 2022 г. броят на радиооператорите (2) от област Търговище остава непроменен в сравнение с предходната година, а излъчените радиопредавания са 8 862 часа.

На територията на областта няма телевизионна станция.

6. Читалищна дейност

Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи¹. Изследването на читалищната дейност се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалища на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Към 31.12.2022 г. действащите читалища на територията на област Търговище са 112, от тях 10 (8.9%) са в градовете, а 102 (91.1%) в селата. В сравнение с 2017 г. броят на читалищата са без промяна. Членовете на читалищата на областта са 7 263.

През 2022 г. във функциониращите читалища на областта са налични следните услуги:

- В 100 читалища, или 89.3% от всички читалища, има действащи библиотеки;
- 93 (83.0%) разполагат със зала за представления;
- 49 читалища (43.8%) предлагат услуги за ползване на компютри с достъп до интернет за потребители.

През 2022 г. от читалищата в област Търговище са организирани общо 2 523 културни и творчески прояви. Най-голям е броят на организирани от читалищата чествания на бележити дати и годишнини - 888, следван от празненства и фестивали - 643.

¹ Чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища (ЗНЧ), обн. ДВ бр. 89 от 22 октомври 1996 година

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици; посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материалнотехническата база. В броя на музеите се включват самостоятелните музеи, създадени по реда на чл. 25, ал. 1 и ал. 2 от Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.), и извършвали дейност през съответната година.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, включително нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на библиотеките с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Изследването на **читалищната дейност** се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалища на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Изследването на издателската дейност се провежда годишно и обхваща дейността на държавните и частните издателства и редакции. Данните се предоставят на НСИ от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ (всички депозирани издания за годината). В броя на книгите и брошурите не се включват изданията с тясно ведомствено предназначение, с временен и рекламен характер и обем по-малък от четири страници.

Брошура е непериодично печатно издание с най-малко пет, но с не повече от 48 страници, издадено в страната, което е на разположение на обществеността.

Книга е непериодично излизащ печатен документ с най-малко 49 страници, издаден в страната, който е на разположение на обществеността.

Тираж е общият брой на екземплярите, отпечатани от едно заглавие.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).